METSÄTALOUS

Metsätuholain uudistuksen myötä satunnaistarkastuksista luovutaan kokonaan. **METSÄJOHTAJA ANNA RAKEMAA, SUOMEN METSÄKESKUS**

Arpa tuo tarkastajan puupinon äärelle

Metsäkeskuksen neuvoja valvoo hyönteistuholakia kiertämällä neljältä neliökilometriltä kaikki tienvarsivarastot.

SAARA OLKKONEN

Metsäkeskuksen metsäneuvoja Ari Lemetti mittailee matkan varrelle osunutta mäntypinoa. Pinon muoto viittaa siihen, että ylimmät puut on kuljetettu pois hyönteistuhojen ehkäisemiseksi.

IKAALINEN (MT)
”Kyllä näitä pinoja on pöyhitty”, toteaa **Ari Lemetti** hiljaisella salomaalla mäntykuitupinon äärellä.

Pinoja on ollut syytä pöyhiä, etteivät kaarnakuoriaiset leviäisi niistä ympäröivään metsään tekemään tuhojaan.

Havupuupinot kiinnostavat Lemettiä työn puolesta. Hän vastaa Suomen metsäkeskuksen metsäneuvojana metsälakien valvonnasta noin 100 000 hehtaarin alueella Pirkanmaalla.

Lemetti mittaa pinon silmämääräisesti ja tekee muistiinpanoja lomakkeelle. Hän päättelee, että omistaja, tässä tapauksessa Metsähallitus, on kuljettanut tienvarsivarastoista ylimmät kerrokset pois.

Ylimpien runkojen poiskuljettaminen ennen määräaikaa on yksi tapa noudattaa lakia metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta. Rungot voisi myös kuoria, peittää tai sijoittaa riittävän etäälle saman puulajin metsiköstä.

Valvonta hoituu soittaen

Tienvarsipinoja tarkastetaan kesäkuun puolivälin jälkeen. Kullekin metsäneuvojalle arvotaan neljän neliökilometrin ruutuja, joilta etsitään kaikki tienvarsipinot. Metsäneuvoja tutkii myös matkan varrella havaitut varastot, vaikka ne olisivat määrätyn ruudun ulkopuolella.

Lemetti muistuttaa aikarajoista havaitsemiensa pinojen omistajille, joita ovat yleensä puun ostajat, metsänhoitoyhdistykset tai Metsähallitus. Määräajan umpeuduttua Lemetti palaa tarkistamaan, onko lakia noudatettu.

Hyönteistuholain valvonta on melko epämuodollista viranomaistoiminnaksi. Kirjallisia ukaaseja ei ole tapana lähettää. Puukuljetuksista vastaavat ihmiset eri yhtiöissä ovat tulleet Lemetille tutuiksi.

”Soitan puutavaran omistajalle henkilökohtaisesti. Selvittelen ensin, kenen vastuualueelle pino kuuluu. Kun soittelee, varmasti löytyy oikea henkilö. Tulee sovittua asioista.”

Viimeisenä keinona pakko

Tienvarsipinoja saetaan Lemetin mukaan noutaa myöhässä vilkkaiden hakkuutalvien jälkeen.

”Autoja syötetään niin paljon kuin ehditään. Joku pino jää aina viimeiseksi.”

Jos omistaja kieltäytyisi kehotuksesta huolimatta kuljettamasta puita pois, metsäkeskus voisi pyytää Maaseutuvirastoa asettamaan uhkasakon tai teettämisuhan puiden omistajien kustannuksella.

Kaikkia sääntöjä ei käytännössä juuri valvota. Hyönteistuholaki velvoittaa metsänomistajat kuljettamaan esimerkiksi myrskyn jäljiltä vahingoittuneet puut pois metsästä, mutta metsäkeskus tarkastaa järjestelmällisesti vain tienvarsipinoja.

Uusi laki tuo muutoksia

Tienvarsivarastojen satunnaistarkastukset ovat hyvin pieni osa Lemetin työtä.

Muutama vuosi sitten hän tarkasti kolme ruutua, tänä vuonna yhden.

Tulevaisuudessa, metsätuholain uudistuksen myötä satunnaistarkastuksista luovutaan kokonaan, kertoo Suomen metsäkeskuksen metsäjohtaja **Anna Rakemaa**.

Tarkastukset kohdistetaan riskin mukaan sinne, missä hyönteistuhot tai lain rikkeet ovat todennäköisiä. Lakiehdotuksessa esitetään metsäkeskukselle esimerkiksi oikeutta tarkastaa puunostajien varastokirjanpitoa.

Kansa melko kuuliaista

Muuten metsälain valvojaa työllistävät esimerkiksi Kemera-hankkeiden seuranta, metsänkäyttöilmoitukset ja satunnaiset neuvontapuhelut metsänomistajille.

Yleensä metsälakeja noudatetaan hyvin. Yleisimmin epäselvyyksiä koituu nuoren metsän kunnostushankkeiden yksityiskohdista ja ilmoituksista.

”Sitä massaa on paljon, ettei ole tehty taimikon perustamisilmoitusta”, Lemetti kertoo. Silloinkin taimikko on kyllä olemassa tai koko metsä onkin jäänyt hakkaamatta vastoin aiempaa metsänkäyttöilmoitusta.

Räikeimmillään Lemetti on törmännyt keinottelijoihin, jotka kokeilevat, kuinka löysässä valtion raha on.

”Alkuaikoina haettiin nuoren metsän kunnostustukea eikä tehty mitään. Se oli suoranaista väärinkäyttöä.”

HENRIK SCHÄFER

METSÄTUHOLAIN AIKARAJAT

Havupuu kuljetettava pois

Mänty: 1.9. ja 31.5. välillä kaadettu mäntytukki tai -kuitupuu on kuljetettava pois hakkuupaikalta tai välivarastosta
- Oulun ja Lapin läänissä viimeistään 15.7.
- muualla Suomessa viimeistään 1.7.

Kuusi: 1.9. ja 30.6. välillä kaadettu kuusitukki tai -kuitupuu on kuljetettava pois
- Oulun ja Lapin lääneissä viimeistään 15.8.
- muualla Suomessa viimeistään 1.8.

Poiskuljettamisen sijaan voidaan
- kuoria puut viimeistään kuukautta ennen kuljetuksen määräaikaa
- kuljettaa pinoista päällimmäiset noin 0,5 metriä
- peittää pinot
- sijoittaa pinot riittävän etäälle saman puulajin metsiköstä

Uuden lakiehdotuksen mukaan kuusen aikarajat aikaistuvat ja Suomi jaetaan kolmeen vyöhykkeeseen aiemman kahden sijaan.

Puiden omistaja on jättänyt pinoon viestin.

Kemijoen uppopuista kiistellään jo kolmatta vuosikymmentä

Kemijoen uittojen jälkien siivouksesta on kiistelty jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Uppopuiden poistaminen aiheuttaa erimielisyyksiä.

Vaasan hallinto-oikeus päätti toukokuussa pitää voimassa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksen. Sen mukaan Kemijoen uittoyhdistyksen tulee tehdä puhdistustyöt yli 365 hehtaarin alueella Keminmaan Isohaarasta Rovaniemen Valajaskoskelle.

Kiistaa ei ole kuitenkaan vielä lopullisesti ratkaistu, sillä päätökseen on tullut kaksi valitusta. Kemijoen uittoyhdistys ja Liedakkalan osakaskunta ovat kumpikin jättäneet valitukset korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Verkot rikkoutuvat

Liedakkalan osakaskunta vaatii joen perusteellista puhdistamista. Osakaskunnan puheenjohtajan **Matti Hervan** mielestä uppopuut estävät mielekkään kalastamisen.

”Verkon laittaminen Kemijokeen on kyseenalaista uppopuitten takia. Joesta kyllä saa tavanomaisia sisävesien kaloja, mutta verkot menevät rikki”, Herva kertoo.

Hervan mukaan osakaskunta ei kuitenkaan vaadi kaikkien puiden poistamista. Esimerkiksi pohjassa olevat maa-ainekseen peittyneet puut eivät haittaa.

”Jos puita on tärkeässä paikassa, ne pitäisi ottaa pois”, Herva linjaa.

Velvoitteet kalliita

Kemijoen viimeinen uittovuosi oli 1991. Uiton päätyttyä Kemijoen uittoyhdistys on poistanut uppotukkeja jo noin 100 000 kuutiota.

Uittoyhdistys pitää vuosina 1991–2001 tehtyjä uiton jälkien siivouksia riittävinä. ”Me olemme sitä mieltä, että uppopuista ole tosiasiallista haittaa”, Kemijoen uittoyhdistyksen toimitsijamies **Jari Rantamaula** toteaa.

Yhdistys pitää aiemmin määrättyä velvoitetta kohtuuttomana ja kalliina.

”Jos vaaditaan ehdottoman tarkkaa yksinpuinpuhdistusta, niin siihen ei riitä uittoyhdistyksen rahat”, Rantamaula kertoo.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen valitusaika on päättynyt. Lopullinen ratkaisu asialle saataneen korkeimmasta hallinto-oikeudesta noin vuodessa.

EMILIA PALOJÄRVI

Pakkauskartongin tuotannosta toivoa

Pakkauskartongin tuottajille ensimmäinen vuosipuolisko oli sellu- ja paperikauppaa seuraavan Foexin mukaan varovaisen myönteinen. Tuotanto kasvoi 1,8 prosenttia viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Kartongin hyvä menekki on nostanut kapasiteetin käyttöasteen Yhdysvalloissa jopa 99 prosenttiin. Toisaalta varastojen täyttyminen on lisännyt vientipaineita maan ulkopuolelle.

Yhdysvaltojen ja Euroopan vientiä on kuitenkin vaikeuttanut Kiinan heikentynyt kysyntä.

Euroopan sisämarkkinoilla pakkauskartongin kysyntä on pysynyt hyvänä takeltelevasta taloustilanteesta huolimatta.

Heikko kysyntä luo paineita sellun hintaan

Euroopassa sellun tuotanto notkahti kesäkuussa kuusi prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Myös ensimmäisen kuuden kuukauden kumulatiivinen kasvu laski kaksi prosenttia.

Euroopassa ja Yhdysvalloissa yritykset nostaa sellun hintaa eivät toistaiseksi ole onnistuneet.

Kiinassa hidastunut talouskasvu on tuonut painetta paperin ja kartongin hinnan laskuun.

Havusellun markkinat ovat olleet maassa melko vakaat, ja suuret maahantuojat ovat päätyneet pitämään hinnat ennallaan kesäkuun lopulla.

Sanomalehtipaperin tuotannossa leikkaukset ovat auttaneet tasapainottamaan kysynnän ja tarjonnan suhdetta. Analyytikkojen mukaan hintoihin on odotettavissa pientä nousua, vaikkakin neuvottelut ovat vielä kesken.

Aikakauslehtipaperin osalta yritys nostaa hintaa on epäonnistunut heikon kysynnän takia.

AURA PILKAMA

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

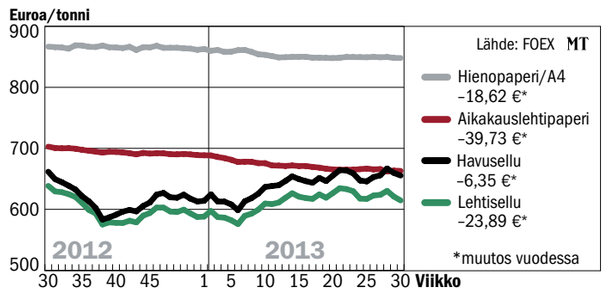

> Euroopassa ja Yhdysvalloissa yritykset nostaa sellun hintaa eivät toistaiseksi ole onnistuneet.

Rangeripäivää juhlitaan Oulangalla

Maailman rangeripäivää juhlistetaan talkooleirin merkeissä Oulangan kansallispuistossa nyt viikonloppuna. Suomen rangerit eli Suomen luonnonsuojelualueiden henkilöstö ry järjestää leirin yhdessä Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa.

”Leirillä talkoolaisille on luvassa perinnemaiseman hoitotöitä”, talkooleirin työnjohtajana toimiva Metsähallituksen suunnittelija **Pekka Veteläinen** kertoo tiedotteessa.

Metsähallituksen mukaan talkoilla on myös iso merkitys Oulangan kansallispuistolle, sillä yli kymmenen vuotta jatkuneella säännöllisellä hoidolla tulvaniityt on saatu varsin hyvään kuntoon.

MT